

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Gezamenlijk Actieprogramma

2014-2016

Tussen

Nederland en de Russische Federatie

Nederland, vertegenwoordigd door zijn regering, enerzijds, en de Russische Federatie, vertegenwoordigd door haar regering, anderzijds, hierna te noemen beide zijden,

- verwijzend naar de succesvolle uitvoering van het Gezamenlijk Actieprogramma 2011-2013 tussen Nederland en de Russische Federatie en tevredenheid tot uitdrukking brengend over de ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen waaraan het Gezamenlijk Actieprogramma heeft bijgedragen,
- steunend op de rijke ervaring van de historische betrekkingen,
- gelet op de positieve dynamiek van de ontwikkeling van de huidige betrekkingen tussen beide landen,
- ter bevestiging van de wederzijdse politieke wil tot verdere verbreding van de samenwerking op het gebied van internationale veiligheid van de bilaterale politieke, humanitaire, sociale, juridische, handels-economische, natuurbeschermings-, technisch-wetenschappelijke en culturele betrekkingen op zowel staats- en niet-gouvernementele niveau alsmede het niveau van het bedrijfsleven en organisaties, en tot het geven van een meer dynamisch karakter aan de structuren van de samenwerking op die terreinen,
- rekening houdend met de multilaterale en bilaterale verplichtingen van beide landen, in het bijzonder in het kader van de Verenigde Naties en de Raad van Europa, evenals de "Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst van 24 juni 1994, die het partnerschap vastlegt tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lidstaten enerzijds en de Russische Federatie anderzijds", de roadmaps voor het vormen van de vier Gemeenschappelijke Ruimtes tussen de Europese Unie en de Russische Federatie: de economische ruimte, de ruimte voor vrijheid, veiligheid en recht, de ruimte voor samenwerking op het gebied van externe veiligheid alsmede de ruimte voor wetenschappelijk onderzoek en onderwijs, met inbegrip van culturele aspecten, van 10 mei 2005, alsmede de "Stichtingsakte betreffende wederzijdse betrekkingen, samenwerking en veiligheid tussen de Noord-Atlantische verdragsorganisatie (hierna te noemen NAVO) en de Russische Federatie" van 27 mei 1997, Declaratie van Rome "De Rusland-NAVO betrekkingen: een nieuwe kwaliteit" van 28 mei 2002 en de Gezamenlijke Verklaring van de NAVO-Rusland Raad van 20 november 2010,
- overwegende dat samenwerking tussen Nederland en de Russische Federatie als partners in modernisering van groot belang is, ook voor het zoeken naar antwoorden op mondiale uitdagingen,
- overwegende dat het houden in 2013 van het jaar "Rusland in Nederland" en "Nederland in Rusland" de basis heeft gelegd voor de verdere ontwikkeling en versterking van de relatie tussen beide landen,

zijn het volgende gezamenlijk actieprogramma voor de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2016 overeengekomen:

I POLITIEKE DIALOOG

1. Niveau en kanalen van de politieke dialoog

Teneinde de politieke dialoog te intensiveren en nader vorm te geven, zullen beide zijden:

- 1.1 Bijdragen aan de ontwikkeling van de bilaterale dialoog op het niveau van staatshoofden en regeringsleiders van Nederland en Rusland;
- 1.2 Reguliere ontmoetingen en besprekingen doen plaatsvinden, niet minder dan een maal per jaar, tussen ministers van Buitenlandse Zaken in de vorm van wederzijdse bezoeken of in het kader van hun deelname aan internationale bijeenkomsten;
- 1.3 Reguliere consultaties doen plaatsvinden, niet minder dan een maal per jaar, op het niveau van Secretaris-generaal of Directeur-generaal van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken en Viceminister van Buitenlandse Zaken van de Russische Federatie;
- 1.4 Reguliere beleidsmatige consultaties doen plaatsvinden van directeuren van thematische en regionale directies van de Ministeries van Buitenlandse Zaken van beide landen met betrekking tot actuele problemen die het wederzijdse belang betreffen;
- 1.5 Reguliere gezamenlijke werkbijeenkomsten realiseren tussen desbetreffende directies van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van het ene land met de ambassade van het andere land teneinde de actuele stand van zaken en problemen van de bilaterale betrekkingen te analyseren en maatregelen overeen te komen voor de verdieping van die betrekkingen;
- 1.6 Reguliere interparlementaire uitwisselingen faciliteren, onder andere in het kader van internationale parlementaire organisaties, hun werkorganen en activiteiten.

2. Inhoud van de politieke dialoog

Onderwerp van de politieke dialoog kunnen de volgende thema's zijn:

- 2.1 De stand van zaken en perspectieven van de bilaterale betrekkingen op verschillende

gebieden;

2.2 Multilaterale betrekkingen:

- a. vraagstukken betreffende de Verenigde Naties en de daartoe behorende gespecialiseerde organisaties, inclusief de verhoging van de effectiviteit van deze organisaties, het tot stand brengen van een effectief systeem om te reageren op de mondiale dreigingen en uitdagingen van de 21e eeuw waarbij de VN een leidende rol vervult waaronder voedsel en klimaat en de vervolmaking van de samenwerking van de VN met regionale structuren op het gebied van vredeshandhaving;
- b. de betrekkingen van de Europese Unie met de Russische Federatie, in het kader van de vier Gemeenschappelijke Ruimtes en op andere gebieden, alsmede in het kader van de uitvoering van het initiatief "Partnerschap voor Modernisering", op het terrein van een gezamenlijke zoektocht naar wijzen voor overgang naar visumvrij regime en op het gebied van crisisbeheersing, alsmede de bespreking van kwesties met betrekking tot de bevordering door de EU van het programma «Oostelijk Partnerschap»;
- c. de betrekkingen tussen de NAVO en de Russische Federatie, met name Nederlands-Russische samenwerking in het kader van de NAVO-Rusland Raad;
- d. samenwerking in de Raad van Europa;
- e. samenwerking in het kader van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa.

2.3 Regionale problemen, inclusief vraagstukken aangaande het voorkómen en vreedzaam oplossen van regionale conflicten;

2.4 Andere vraagstukken, in de context van deze thematiek bezien:

- a. non-proliferatie van massavernietigingswapens en hun transportmiddelen;
- b. ontwapening en internationale veiligheid;
- c. de Europese veiligheidsarchitectuur;
- d. internationale samenwerking bij het bestrijden van nieuwe uitdagingen en dreigingen o.a. in de context van het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid van de EU;
- e. andere vormen van samenwerking op het gebied van vredeshandhaving en veiligheid;
- f. respect voor de mensenrechten en fundamentele vrijheden in beide landen;

- g. energie, klimaat en milieu (biodiversiteit);
- h. wereldvoedselzekerheid;
- i. vraagstukken met betrekking tot de samenwerking op het terrein van voorkoming van technologische catastrofes en natuurrampen alsook van de bestrijding van de gevolgen ervan;
- j. alle andere vraagstukken van wederzijds belang.

2.5 Beide zijden wisselen eveneens informatie uit over de binnenlandspolitieke en sociaaleconomische ontwikkelingen in hun land.

II. SAMENWERKING OP DE GEBIEDEN VAN ECONOMIE, TECHNOLOGIE, WETENSCHAPPEN EN NATUURBESCHERMING

1. Beide zijden zullen de samenwerking uitbreiden op economische en technologisch-wetenschappelijke gebieden, inclusief op regionaal niveau. Beide zijden zullen met betrekking tot deze onderwerpen regelmatig, waaronder op hoog niveau, contact hebben, evenals hierover een dialoog voeren in multilaterale fora.
2. De Gemengde Commissie voor Economische Samenwerking tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Russische Federatie, opgericht door beide zijden op 22 september 1993 in overeenstemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Unie van Socialistische Sovjet Republieken en van 6 juli 1972 over samenwerking op economisch, industrieel en technisch gebied, blijft met deelname van vertegenwoordigers van het bedrijfsleven de ontwikkeling van de economische- en handelsbetrekkingen tussen beide landen coördineren.

2.1 Zittingen van de Gemengde Commissie voor Economische Samenwerking vinden minstens een maal per twee jaar plaats onder gedeeld voorzitterschap van leden van de regering van beide zijden, die verantwoordelijk zijn voor economische en buitenlandshandelsvraagstukken. De volgende zitting van de Gemengde Commissie zal plaatsvinden gedurende de looptijd van onderhavig Gezamenlijk Actieprogramma. In de periode tussen de zittingen van de Gemengde Commissie streven de covoorzitters ernaar elkaar ten minste eenmaal per jaar te ontmoeten, in de vorm van wederzijdse bezoeken of en marge van internationale fora.

2.2 In het kader van de Gemengde Commissie zetten de werkgroepen voor Landbouw, Gezondheidszorg, Energie, Transport en Innovatie, bestaande uit

vertegenwoordigers van zowel overheid als het bedrijfsleven en kennisinstellingen, hun werk voort. De werkgroepen zullen tenminste eenmaal per jaar bijeenkomen en rapporteren aan de Gemengde Commissie tijdens haar zittingen over de resultaten van hun werk en inhoudelijke werkplannen.

2.3 De structuur van de Gemengde Commissie kan verder vervolmaakt worden, waarbij wordt gestreefd naar een maximaal flexibel werkingsmechanisme. Daarbij kunnen naar gelang de noodzaak nieuwe thematische werkgroepen worden ingesteld.

3. Beide zijden verwelkomen de oprichting in november 2012 van de Associatie voor Nederlands-Russische Zakelijke Samenwerking onder de auspiciën van de Joint Business Dialogue. De Associatie heeft zich tot doel gesteld het handels-economische partnerschap tussen Nederland en Rusland praktisch te bevorderen. Beide zijden betrekken de Joint Business Dialogue actief bij de bespreking van het complex van problemen en kansen inzake de economische samenwerking van Nederland en de Russische Federatie, daarbij gebruik makend van mechanismen die in het kader van de Gemengde Commissie voor Economische Samenwerking zijn gecreëerd, en gebruiken de voorstellen uit het bedrijfsleven in het werk van de Gemengde Commissie en haar thematische werkgroepen, bijvoorbeeld ten behoeve van ontwikkeling van regelgeving en gezamenlijke projecten.
4. In het streven naar intensivering van de samenwerking en kennisuitwisseling hechten beide zijden groot belang aan de uitvoering van de bepalingen van de bilaterale Memoranda, op basis waarvan projecten in het kader van diverse programma's worden geïmplementeerd, zoals:
 - a. het President's Programme: de opleiding van Nederlandse en Russische managers bij respectievelijk Russische en Nederlandse bedrijven; deze samenwerking is in 2013 verlengd tot en met 31 december 2014;
 - b. het Nederlandse programma "Partners for International Business", een publiek-privaat partnerschap waarbij de Nederlandse overheid ondersteuning biedt aan clusters Nederlandse bedrijven om gezamenlijk de Russische markt te betreden.
5. Om de bilaterale economische samenwerking te bevorderen nemen beide zijden zich voor:
 - a. Deel te nemen aan wederzijdse beurzen, tentoonstellingen,

economische conferenties, fora en presentaties en thematische werkbezoeken en economische missies te organiseren;

- b. Bijeenkomsten te houden om steun te bieden aan het oplossen van concrete problemen, waarmee bedrijven uit beide landen te kampen hebben bij de uitvoering van bilaterale projecten;
- c. Wederzijdse handelsbelemmeringen op te lossen in overeenstemming met de WTO regels en verplichtingen en/of met bilaterale akkoorden;
- d. De oprichting van joint ventures en groepen voor interregionale zakelijke samenwerking te stimuleren en de ontwikkeling te bevorderen van contacten tussen ondernemersassociaties en het bedrijfsleven van beide landen;
- e. Interregionale samenwerking te bevorderen, mede door bilaterale economische missies op regioniveau;
- f. Samenwerking tussen innovatieve territoriale clusters en technologieplatforms van de Russische Federatie en Nederlandse topsectoren, clusters en centers of excellence, evenals andere verenigingen op het gebied van wetenschap, technologie, innovatie en onderwijs van beide landen, te bevorderen;
- g. Samenwerking op het gebied van intellectuele eigendom te bevorderen;
- h. Informatie uit te wisselen over prioritaire maatregelen om het investeringsklimaat te verbeteren.

6. Vertegenwoordigers van Nederlandse politieke en zakelijke kringen, die belangstelling hebben voor samenwerking met de Russische Federatie, worden door de Russische zijde uitgenodigd om deel te nemen aan het jaarlijkse internationale economische forum in St. Petersburg.

7. Beide zijden bevorderen de economische samenwerking, onder meer in samenwerking met bedrijvenorganisaties, brancheverenigingen en Kamers van Koophandel. Deze organisaties kunnen directe contacten leggen tussen de belanghebbende structuren uit het bedrijfsleven, ondernemingen en bedrijven, inclusief het midden- en kleinbedrijf, teneinde concrete economische projecten te realiseren. Beide zijden verlenen medewerking aan de jaarlijkse manifestatie voor de uitreiking van de RUSPRIX die wordt toegekend aan Russische en Nederlandse firma's, organisaties en maatschappelijke figuren die de grootste bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van bilaterale betrekkingen.

8. Landbouw, visserij en productie en verwerking van agrarische producten.

- 8.1 Beide zijden zetten de ontwikkeling van de samenwerking op het gebied van landbouw, visserij en productie en verwerking van agrarische producten voort, waaronder op regionaal niveau. De landbouwwerkgroep onder de Gemengde Commissie speelt een coördinerende en stimulerende rol in deze samenwerking.
- 8.2 Beide zijden bevorderen de toegang van landbouw- en voedingsproducten tot de markten van beide landen en moedigen investeringen in de agrarische sector en de oprichting van joint ventures aan.
- 8.3 Beide zijden zetten zich in voor intensieve bilaterale samenwerking op veterinaire- en fyto-sanitair gebied, ter bevordering van de handel in producten van plantaardige en dierlijke oorsprong, veilig voor de gezondheid van de mens, de dieren en het milieu.
- 8.4 Beide zijden beschouwen als prioriteiten van de samenwerking:
- a. de levering van goederen, dieren en diensten voor de realisatie van investeringsprojecten in het kader van de prioritaire programma's van de Russische overheid voor de melkvee- en vleesveehouderij, maar mogelijk ook voor andere sectoren die nog in deze prioritaire programma's opgenomen worden.
 - b. de organisatie van ondersteunende activiteiten en projecten, met name in het kader van dit nationale programma (bijvoorbeeld bedrijfsmanagement, vaktechnisch onderwijs, veehouderij, dierselectie), maar ook in andere aanpalende sectoren als akker- en tuinbouw, visserij en andere agrarische activiteiten.
- 8.5 Beide zijden bevorderen de samenwerking op het gebied van duurzame visserij en vishandel, waarbij certificering een belangrijk aandachtspunt is. De samenwerking is gericht op het voorkomen van illegale, niet gerapporteerde en niet gereguleerde (IUU) visserij en het realiseren van de 'State Port Control', welke onderdeel is van de 'Scheme of Control and Enforcement' en binnen de North East Atlantic Fisheries Commission (NEAFC) functioneert. Ook wordt intensievere samenwerking nagestreefd op het gebied van onderzoek, bescherming en rationeel gebruik van de mariene biodiversiteit.

9. Transport, infrastructuur en waterbeheer

9.1 Beide zijden onderzoeken de mogelijkheid van het gebruik van multimodale transportcorridors tussen Nederland en de Russische Federatie met als doel intermodaal goederenvervoer te stimuleren.

9.2 Beide zijden hechten belang aan het voortzetten van het wegvervoer in het kader van de Gemengde Commissie Wegvervoer, in het bijzonder in het kader van de bepalingen van de Overeenkomst tussen de regering van Nederland en de regering van de Russische Federatie inzake internationaal vervoer over de weg van 20 januari 2010.

9.3 In het kader van de Gemengde Commissie zet de werkgroep Transport haar werk voort. In het kader van deze werkgroep kan worden gesproken over de kwesties van samenwerking op het gebied van transport, die te berde gebracht worden door de betrokken ministeries van Nederland en Rusland.

9.4 Beide zijden streven naar partnerschap op het gebied van maritiem transport en havens.

9.5 Beide zijden zetten de samenwerking voort op het gebied van het luchtvervoer; luchthavenontwikkeling en luchtvaartveiligheid.

9.6 Beide zijden zetten de samenwerking voort op het gebied van waterbeheer. Terreinen voor samenwerking zijn met name de ontwikkeling van het waterbeheer van het Neva-bassin, de drinkwatervoorziening van bewoonde gebieden met kwalitatief goed drinkwater door toepassing van moderne technologie, de kennisuitwisseling tussen wetenschappelijke waterbeheerinstututen en het herstel en de inrichting van rivierdelta's en het beheer van brongebieden.

9.7 Beide zijden ontwikkelen samenwerking op het gebied van bescherming van het maritieme milieu in het kader van de Internationale Maritieme Organisatie en op het gebied van de verhoging van het niveau van maritieme veiligheidsnormen conform de normen van deze organisatie.

10. Belastingen en Douane

10.1 Beide zijden streven ernaar om maatregelen te nemen ter vereenvoudiging van

de wijze waarop douaneprocedures worden verricht door middel van de versterking van de samenwerking tussen de douanediensden. Met dat doel zetten beide zijden het werk voort inzake het sluiten van interdepartementale akkoorden in het kader van de implementatie van het "Verdrag tussen de Regering van de Russische Federatie en de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden inzake Samenwerking en wederzijdse Bijstand in Douanezaken" van 23 november 1999. In het bijzonder wordt de mogelijkheid bestudeerd om overeenkomsten uit te werken, waardoor een vereenvoudiging en bespoediging van het verrichten van douaneformaliteiten bereikt wordt, waarbij tegelijkertijd de veiligheid van de wereldhandel wordt gegarandeerd.

10.2 Beide zijden hechten waarde aan de samenwerking teneinde de opsporing en bestrijding van fiscale, douane en andere financieel-economische delicten te verbeteren. Bovendien onderzoeken beide zijden de mogelijkheid voor nadere samenwerking tussen de Nederlandse Belastingdienst en Douane enerzijds, en de Federale Belastingdienst (Russische Federatie) en Federale Douane Dienst (Russische Federatie) anderzijds, op het gebied van toezicht op naleving van de belasting- en douanewetgeving.

10.3 Beide zijden streven naar een uitbreiding en perfectionering van de bilaterale uitwisseling van fiscale gegevens in het kader van het vigerende "Verdrag tussen de Regering van de Russische Federatie en de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen en naar het vermogen" van 16 december 1996 en onderzoeken de vraag of er wijzigingen moeten worden aangebracht in het artikel "Uitwisseling van inlichtingen" teneinde misdrijven op het gebied van indirecte belastingen te voorkomen en tegen te gaan.

10.4 Beide zijden bestuderen de mogelijkheid de bestaande samenwerking op het gebied van technische assistentie aan de Russische Federatie op bovengenoemde gebieden verder te ontwikkelen.

11. Energie en energiebesparing

11.1 Beide zijden hechten groot belang aan hun bilaterale samenwerking op het gebied van energie, in het bijzonder aan de bevordering van duurzame exploitatie, energie-

innovatie, energiebesparing en energie-efficiënte technologieën en de ontwikkeling van duurzame energie.

- 11.2 Beide zijden blijven in brede zin samenwerken op het gebied van energie, onder meer door regelmatig overleg in het kader van de Gemengde Commissie voor Economische Samenwerking, bilaterale consultaties en dialoog in het kader van thematische multilaterale fora op politiek, hoogambtelijk en expertniveau. In het bijzonder worden kwesties van samenwerking op het gebied van energie besproken in de Energiewerkgroep, die valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Economische Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden en het Ministerie van Energie van de Russische Federatie.
- 11.3 Beide zijden hechten groot belang aan de uitvoering van de bepalingen van het Memorandum van Wederzijds Begrip tussen het Ministerie van Economische Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden en het Ministerie van Energie van de Russische Federatie over samenwerking op het gebied van energie-efficiëntie en duurzame energie van 18 mei 2011 met het oog op wederzijdse bedrijvencontacten. Het Memorandum van Wederzijds Begrip op het gebied van innovatie en energie-efficiëntie tussen Agentschap NL van het Ministerie van Economische Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden en de Federale Budgettaire Staatsinstelling “Russisch Energieagentschap” van het Ministerie van Energie van de Russische Federatie van 18 mei 2011 draagt hieraan bij.
- 11.4 Beide zijden achten samenwerking op het gebied van versterking van de energie-infrastructuur van groot belang bij het realiseren van zowel de ambities van Nederland zich te ontwikkelen tot gasrotonde en energiepoort van Noordwest Europa als de ambities van de Russische Federatie voor de ontwikkeling van nieuwe olie- en gasvelden en nieuwe gastransportverbindingen, evenals voor de uitbreiding van energieleveranties aan buitenlandse verbruikers. Beide zijden besteden aandacht aan de projecten op het gebied van het transporteren en bewaren van koolwaterstoffen die de betrouwbaarheid van olieleveranties van de Russische havens aan de Baltische zee zullen vergroten, waaronder het creëren van nieuw trading platforms voor de Russische olie.
- 11.5 Beide zijden hechten groot belang aan de internationale energiedialoog tussen producerende, consumerende en transitlanden, en aan stabiele en gunstige

internationale regelgeving op het gebied van energie en energievoorzieningszekerheid: regels ten aanzien van handel, transit en transport van energiedragers, markttoegang op basis van principes als non-discriminatie en transparantie, investeringsbescherming en een onafhankelijk geschillenbeslechtsmechanisme.

11.6 Beide zijden onderkennen het belang van de samenwerking op energiegebied in het kader van de EU-Rusland dialoog en hechten aan voorspoedige implementatie van de Roadmap voor de EU-Rusland energiesamenwerking tot 2050.

12. Milieubescherming

12.1 Beide zijden onderstrepen de noodzaak van een voortgaande ontwikkeling van de internationale samenwerking in de strijd tegen mondiale klimaatverandering onder auspiciën van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering. Beide zijden brengen hun tevredenheid tot uitdrukking over de resultaten van de 18-e zitting van de Conferentie van Partijen onder het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering, resp. de 8-e vergadering van de Partijen bij het Kyotoprotocol in Doha (26 november - 8 december 2012) en spreken de intentie uit zich in te spannen voor de verdere bevordering van het opzetten van een mondiaal, juridisch bindend, alomvattend klimaatverdrag ter vervanging van het Kyotoprotocol dat niet later dan in 2015 moet worden voorbereid en vanaf 2020 in werking moet treden.

12.2 De samenwerking op het gebied van de bosbouw betreft de verduurzaming van de bosbouw en de gecertificeerde houthandel.

13. Technisch-wetenschappelijke en industrieel-technische samenwerking

13.1 Beide zijden bevestigen hun voornemen samen te blijven werken bij het opzetten en uitvoeren van gezamenlijke projecten in het kader van Europese programma's die zijn gericht op het stimuleren en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en het ontwikkelen van technologische projecten.

13.2 Beide zijden erkennen het bijzondere belang om jonge wetenschappers voor deze samenwerking aan te trekken en bevorderen in dat verband kennismigratie.

13.3 Beide zijden bevorderen de ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen op technisch-industrieel en wetenschappelijke gebieden in overeenstemming met het Memorandum van Overeenstemming tussen het Ministerie van Onderwijs en Wetenschap van de Russische Federatie en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van Nederland over samenwerking op het gebied van hoog onderwijs en wetenschap van 8 april 2013, alsook activiteiten gericht op modernisering en innovatie.

13.4 Beide zijden werken samen in het kader van de programma's van het European Space Agency (ESA).

III. SAMENWERKING INZAKE SOCIALE VRAAGSTUKKEN EN MAATSCHAPPELIJKE CONTACTEN

1. Sociale vraagstukken

1.1 Beide zijden bevorderen de samenwerking op sociaal gebied zowel op overheidsniveau, als ook waar mogelijk op niveau van de burgermaatschappij. Speciale aandacht wordt gegeven aan contacten tussen en uitwisseling van plaatselijke overheden, maatschappelijke organisaties en afzonderlijke burgers, die zij zullen stimuleren en waar mogelijk faciliteren.

1.2 Beide zijden zullen de contacten en wederzijdse bezoeken van burgers bevorderen, waarbij zij zich laten leiden door de relevante afspraken tussen de Europese Unie en de Russische Federatie. Hierbij oriënteren beide zijden zich op de onderhandelingen over een visumvrij regime

1.3 Beide zijden zullen onderzoeken welke gezamenlijke activiteiten op het terrein van de arbeidsmarkt, arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden kunnen worden ondernomen.

1.4 Beide zijden consulteren elkaar inzake de uitwerking van gezamenlijke activiteiten op het gebied van arbeidsverhoudingen, arbeidsmarkt en sociale voorzieningen, die in werkplannen terzake opgenomen zouden kunnen worden.

2. Gezondheidszorg

- 2.1 Beide zijden bevorderen verdere samenwerking op het gebied van Gezondheidszorg ook door middel van uitwisseling van informatie en specialisten en bevorderen ook het leggen van directe contacten tussen medische instellingen in overeenstemming met het Memorandum van Overeenstemming tussen het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van Nederland en het Ministerie van Gezondheidszorg van de Russische Federatie van 8 april 2013. Bij deze samenwerking wordt de coördinerende en stimulerende rol vervuld door de Gezondheidszorgwerkgroep.
- 2.2 Beide zijden bevorderen de ontwikkeling van de samenwerking op het gebied van de bestrijding van infectieziekten, zoals HIV/Aids en tuberculose, en de bestrijding van epidemieën door middel van uitwisseling van informatie, expertise en specialisten op de gebieden preventie, zorg en behandeling en stimuleren de implementatie van internationale projecten op dit terrein.

IV. SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN JUSTITIE EN RECHTSHANDHAVING

1. Beide zijden streven naar effectievere samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten op het gebied van terugkeer en wederzijdse rechtsbijstand in strafzaken en schendingen van het administratieve recht, evenals opsporing en teruggave van de naar het buitenland gebrachte activa van criminele afkomst, op basis van internationale verdragen waarvan ze partij van zijn.
2. Beide zijden intensiveren de praktische samenwerking op het gebied van de preventie van en strijd tegen de georganiseerde transnationale criminaliteit, tegen corruptie, tegen illegale handel in wapens, munitie en explosieven, illegale handel in drugs, handel in psychotrope stoffen en hun precursoren, illegale migratie, illegale handel in mensen, organen en menselijk weefsel, cybercrime, illegale financiële operaties en legalisatie van op criminele wijze verkregen inkomsten (witwassen), alsmede op het gebied van andere problemen in het kader van het EU-Russische Federatie Actieplan inzake Georganiseerde Misdad, zoals in overeenstemming met de Roadmap voor de Gemeenschappelijke Ruimte voor Vrijheid, Veiligheid en Recht van de EU en de

Russische Federatie.

3. Beide zijden verdiepen de samenwerking in de strijd tegen internationaal terrorisme en de financiering daarvan onder strikte naleving van internationale verplichtingen met inbegrip van het VN-Handvest, terzake relevante resoluties van de VN-Veiligheidsraad en de 'United Nations Global Counter Terrorism Strategy' en onderstrepen in dit verband het belang van de dialoog tussen de EU en de Russische Federatie.
4. Beide zijden moedigen de uitwisseling van kennis en ervaringen aan tussen rechtshandhavende diensten, waaronder opsporingsinstanties van politie, douane-, migratie- en belasting- en, drugsbestrijdingsdiensten, het Openbaar Ministerie, Financial Intelligence Units, zowel op bilateraal niveau als ook door middel van nauwere samenwerking met betrekking tot deze vraagstukken in het kader van de Raad van Europa en de samenwerking van de Europese Unie met de Russische Federatie.
5. In de context van de verplichtingen die zijn aangegaan in het kader van de VN, de OVSE en de Raad van Europa, evenals in het kader van de relevante road map voor samenwerking tussen de Europese Unie en de Russische Federatie bevorderen beide zijden de internationale samenwerking in de strijd tegen transnationale georganiseerde misdaad, waaronder georganiseerde misdaad die zich bezighoudt met verspreiding via telecommunicatiekanalen en internet van pornografisch materiaal waarbij minderjarigen betrokken zijn en mensenhandel, met inbegrip van de voorkoming en het tegengaan van prostitutie door minderjarigen en andere vormen van seksuele exploitatie van minderjarigen.
6. Met inachtneming van het Memorandum van Overeenstemming tussen de Raad van Europa en de Europese Unie werken beide zijden samen in het belang van de vervolmaking van wetgeving, versterking van de 'rule of law' en de effectiviteit van het rechtssysteem.
7. In het kader van de samenwerking met de Raad van Europa en de Europese Unie bevorderen beide zijden de gedachtewisseling over mensenrechten, waaronder non-discriminatie van minderheden, onder andere door middel van consultaties tussen de Europese Unie en de Russische Federatie. Beide zijden bevorderen in deze context het uitwerken van een gezamenlijke aanpak op het gebied van mensenrechten.

8. Beide zijden bevorderen de uitwisseling van kennis en ervaringen tussen de justitiële organisaties, zowel op bilateraal niveau als ook door middel van nauwere samenwerking met betrekking tot deze vraagstukken in het kader van de Raad van Europa, in het bijzonder met behulp van de Europese Commissie voor "Efficiency of Justice" (CEPEJ).
9. Beide zijden geven uitvoering aan de afspraken inzake terug- en overname, zoals deze zijn vastgelegd in de Overnameovereenkomst tussen de Europese gemeenschap en de Russische Federatie van 25 mei 2006 en het bijbehorende Uitvoeringsprotocol tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Russische Federatie.

V. SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN DEFENSIE, VREDESHANDHAVING EN VEILIGHEID

1. Samenwerking op het gebied van Defensie.

1.1 De bilaterale samenwerking op het gebied van defensie is gebaseerd op de

"Samenwerkingsovereenkomst tussen de Russische en Nederlandse Ministeries van Defensie" (18 juni 1997).

1.2 Beide partijen bevestigen hun voornemen om militaire contacten, die een

belangrijke factor vormen voor versterking van het wederzijdse vertrouwen, voort te zetten inclusief de uitwisseling van informatie.

1.3 Samenwerking op militair gebied kan op de volgende wijze worden uitgevoerd:

a. Uitvoering van wederzijdse vlootbezoeken en/of gemeenschappelijke oefeningen.

b. Uitwisseling van delegaties van de Ministeries van Defensie, de Generale Staf van de Nederlandse Defensiestaf en de Russische Federatie en van de staven van krijgsmachtonderdelen in het kader van de uitvoering van jaarlijkse werkplannen en overeenkomsten, waaronder:

de overeenkomst tussen de Regering van de Unie van Socialistische Sovjet Republieken en de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden (19 juni 1990) inzake de voorkoming van incidenten op zee buiten de territoriale wateren;

de intentieverklaring van de Ministeries van Defensie van Nederland en de Russische Federatie ten aanzien van de samenwerking op marine gebied (6 maart 2013).

- c. Uitwisseling van informatie aangaande vredesoperaties.
- d. Consultaties op het gebied van militaire aspecten van veiligheid en de strijd tegen het internationale terrorisme.
- e. Opleiding van militair personeel.

1.4 Samenwerking op het gebied van de strijd tegen het internationale terrorisme, piraterij alsook op het gebied van non-proliferatie van massavernietigingswapens, waaronder uitwisseling van informatie tussen bevoegde diensten.

VI. SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN SPORT

1. Onderwijs

1.1 Beide zijden tonen hun belangstelling voor de ontwikkeling van de samenwerking tussen de Russische Academie voor de Overheidsdienst bij de President van de Russische Federatie en het Nederlandse Instituut voor de Overheidsdienst (ROI) en zullen de mogelijkheid onderzoeken om gezamenlijke masterclasses te houden onder leiding van vooraanstaande professoren en praktijkdeskundigen op het gebied van openbaar bestuur en gemeenschappelijke stages te organiseren voor hun studenten Master of Public Administration.

1.2 Beiden zijden bevestigen hun belangstelling voor bredere samenwerking op het gebied van managementtraining voor organisaties in Nederland en de Russische Federatie in overeenstemming met het Memorandum tussen de Regering van Nederland en de Regering van de Russische Federatie aangaande managementtraining voor organisaties in Nederland en de Russische Federatie van 8 april 2013.

1.3 Beide zijden bevestigen hun belangstelling voor verhoging van de kwalificaties van diplomaten door middel van stages aan de Hogeschool voor Internationale

Betrekkingen (Universiteit) te Moskou, de Diplomatieke Academie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de Russische Federatie en het Instituut Clingendael. Hiertoe worden mogelijkheden onderzocht aangaande samenwerking van Nederlandse zijde met de Russische Diplomatieke Academie van het Russische Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Hogeschool voor Internationale Betrekkingen (Universiteit) te Moskou voor de uitwerking van taalopleidingsprogramma's voor diplomatieke medewerkers van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, evenals voor het verzorgen van seminars over verschillende aspecten van het buitenlands beleid en actuele tendensen in de ontwikkeling van de economie van de Russische Federatie.

- 1.4 Beide zijden spannen zich in voor de ontwikkeling van en Russisch taalonderwijs op Nederlandse universiteiten en Nederlands taalonderwijs op Russische universiteiten, waaronder het bevorderen van uitwisseling van taaldocenten en studenten en van nascholingsprogramma's van docenten, zoals georganiseerd door de Nederlandse Taalunie.
- 1.5 In overeenstemming met het Memorandum van Overeenstemming tussen het Ministerie van Onderwijs en Wetenschap van de Russische Federatie en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van Nederland over samenwerking op het gebied van hoge onderwijs en wetenschap van 8 april 2013 bevorderen beide zijden de samenwerking op het gebied van hoge onderwijs en benutten daarvoor het 'Netherlands Education Support Office', gevestigd te Moskou, als vertegenwoordiger van het Nederlandse hoger onderwijs in de Russische Federatie. Het 'Netherlands Education Support Office' brengt Russische en Nederlandse hoger onderwijsinstellingen die belangstelling hebben voor samenwerking, met elkaar in verbinding. Het 'Netherlands Education Support Office' assisteert bij de uitwisseling van studenten.
- 1.6 Beide zijden stimuleren de uitwisseling en mobiliteit van studenten tussen beide landen, zowel in het kader van (kortdurende) uitwisselingsprogramma's als voor het volgen van een gehele studie.
- 1.7 In het kader van het stimuleren van de mobiliteit van studenten tussen beiden landen blijven beide de mogelijkheden onderzoeken om voor studenten uit het andere land een vereenvoudigde procedure voor het verwerven van een verblijfsdocument te realiseren.

2. Cultuur

- 2.1 Teneinde de bilaterale betrekkingen te verdiepen zetten beide zijden samenwerking voort op het gebied van cultuur in overeenstemming met de Overeenkomst inzake culturele samenwerking tussen de Unie van Socialistische Sovjet Republieken en het Koninkrijk der Nederlanden van 14 juli 1967.
- 2.2 De culturele samenwerking wordt verder ontwikkeld op basis van het "Memorandum van Overeenstemming tussen het Ministerie van Cultuur van de Russische Federatie en het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen" van 24 februari 2004. Deze samenwerking wordt uitgevoerd op zowel nationaal als regionaal niveau en richt zich op het ontplooiën van culturele activiteiten in Nederland en de Russische Federatie (met name in Moskou en Sint Petersburg), door bevordering van directe contacten tussen instellingen, organisaties, festivals, musea, respectievelijk personen in de culturele sector. Dit kan eveneens plaats vinden door middel van bundeling van economische en culturele activiteiten.
- 2.3 Het Memorandum of Understanding tussen het Russische Ministerie van Cultuur, het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken voor gemeenschappelijk cultureel erfgoed van 19 juni 2009 is op 19 juni 2013 verlopen. Beide partijen zetten zich in voor verlenging/vernieuwing hiervan.
- 2.4 Beide zijden werken samen op het gebied van de strijd tegen illegale handel in cultuurgoederen en spannen zich in om vraagstukken omtrent teruggave van culturele kostbaarheden tot een goed einde te brengen.
- 2.5 Beide zijden zullen de mogelijkheid onderzoeken van de oprichting, bescherming en ondersteuning van voorlichtings- en culturele voorlichtings-, onderwijskundige en wetenschappelijke centra van beide landen door het ondertekenen van een aparte intergouvernementele overeenkomst.

3. Sport

Beide zijden stimuleren samenwerking tussen sportorganisaties, inclusief de samenwerking bij het tegengaan van doping in sport, alsook de uitwisseling van sportdelegaties, teams, trainers en deskundigen op het gebied van lichamelijke opvoeding en sport op basis van wederzijds voordeel.

VII. RESULTATEN VAN HET JAAR VAN RUSLAND IN NEDERLAND EN NEDERLAND IN RUSLAND

Beide zijden bevestigen hun wens om voort te bouwen op de positieve resultaten die zijn bereikt als gevolg van de organisatie van het bilaterale jaar 2013 van "Nederland in Rusland" en "Rusland in Nederland". Zij bevorderen de verschillende activiteiten van overheidsinstellingen, bedrijfsleven, maatschappelijke en culturele organisaties om de in de loop van het bilaterale jaar ontwikkelde initiatieven en samenwerkingskaders verder te ontwikkelen en in te vullen.

VIII. INTERREGIONALE SAMENWERKING

Beide zijden bevorderen de ontwikkeling van samenwerkingsverbanden tussen regionale overheden en organen van plaatselijk zelfbestuur van Nederland en de Russische Federatie.

Dit gezamenlijke programma is geen internationaal verdrag en bevat geen rechten en verplichtingen die worden geregeld in het internationale recht.

Gedaan te 's-Gravenhage op 29 januari 2014

Voor de regering van Nederland Voor de regering van de Russische Federatie